

[Meta Ditzel.]

kommunalbestyrelsen ansættes faguddannede bibliotekarer og andre medarbejdere, og den ledende skal være heltidsbeskæftiget. Det mål kan vi jo nok alle sammen blive enige om, men hvornår kan det realiseres, hvornår kan vi få penge nok, hvornår kan vi få personale nok til det? Ifølge den gældende lov skal der være heltidsbeskæftigede bibliotekarer i alle kommuner med over 5.000 indbyggere, og nu skal de kommuner, som har under 5.000, også med, siger ministeren.

Der gøres i bemærkningerne til lovforslaget opmærksom på, at det kun drejer sig om 29 kommuner, men det betyder jo ikke, at alle de andre opfylder kravene. Af landets 277 kommuner har de 157 heltidsbetjening; det vil sige, at 120 kun har deltidsbetjening. Men de 91 af dem — altså de, der har over 5.000 indbyggere — opretholdes i kraft af en midlertidig dispensation som deltidsbiblioteker, og på grund af den økonomiske situation er det nu ikke alene nødvendigt at give de 29 dispensation, men også i lang tid fremover at opretholde dispensation for de øvrige 91.

Ministeren siger så helt rigtigt, at det ikke er muligt at nå den ensartede betjening med heltidsbibliotekarer overalt, fordi der er mangel på uddannede bibliotekarer, og det, at der så ikke tales om at fremskynde uddannelse af flere bibliotekarer, må vel betragtes som en indrømmelse af, at der ikke er økonomiske betingelser herfor.

I øvrigt vil jeg give ministeren ret i, at kommunerne må have tid til at planlægge deres biblioteksvæsen; mange spørgsmål trænger sig på. Hvordan skal de mindre kommuner forberede sig på at opfylde kravene? Vil det være hensigtsmæssigt at samarbejde med andre kommuner, hvilket kan betyde bedre udnyttelse af personale og materialer? Hvordan skal man klare betjeningen ud til yderområderne i kommunen, skal der i højere grad bruges bogbusser, og er det økonomisk muligt? Nogle steder har det jo vist sig, at det har været en succes. Skal man opretholde eksisterende filialer? I filialerne har man jo deltidsbibliotekarer, der ikke er faguddannede, men kun har 2 ugers kursus, og man regner med, at der ikke kan stilles så store fordringer til åbningstider, lokaler og bogbestand i deltidsbibliotekerne.

Men da vi må regne med en temmelig lang overgangstid, før biblioteksforholdene kan blive helt tilfredsstillende udbygget i hvert fald efter de krav, der stilles her, er der grund til at overveje, om man uden for store udgifter kan støtte deltidsbibliotekarerne, måske i forbindelse med de skoler, hvor filialerne tit er installeret, eller, som man nu er inde på i en af de jyske storkommuner, eventuelt i samarbejde med forsamlingshuset, der kunne blive et sted, hvor folk mødes, sådan en slags sognets dagligstue, som man siger. Men det kræver selvfølgelig lokalt initiativ og lokal interesse.

Måske vil der i sådanne tilfælde blive mulighed for at udvide åbningstiden, måske kunne man overveje, om der, når bibliotekaruddannelsen nu må udskydes, kan blive mulighed for et udvidet kursus for de mest aktive deltidsbibliotekarer for at bøde på de mangler, der stadig væk gør sig gældende, indtil vi får flere faguddannede bibliotekarer.

Af andre problemer, der bør drøftes, kan nævnes forskningsbibliotekernes stilling, honorar til forfattere og andre, der kan have ret til vederlag, bibliotekstilsynet, udlån af plader og bånd, undersøgelse af udnyttelse og benyttelse af audiovisuelle hjælpemidler — det kan godt være tiltrængt, tror også jeg — og om det ikke ville være formålstjenligt at lade forlagene indbinde bøger og forsyne dem med registreringsnumre m. v. Desuden vil jeg henvise til særlige formål som forsøgsvirksomhed, kommuner med særlige forhold såsom sommerhusområder foruden en del andre forskellige forhold, som er omtalt i de udmærkede betænkninger, vi har fået.

Fra radikal side vil vi gerne deltage i et udvalgsarbejde for at drøfte alle de problemer, jeg her har skitseret, idet vi er indforstået med, at det foreløbig må stå hen i det uvisse, hvornår vi kan nå til vedtagelse af en ny bibliotekslov. Det vil kræve afklaring af en række spørgsmål og hensyntagen til vore økonomiske muligheder.

Kristine Heltberg: Et af de væsentlige punkter i lovforslaget vedrører overgangen til tilskudsydelse fra staten til kommunerne efter objektive kriterier. Det er et punkt, som man endnu ikke har taget definitiv stilling til i Kommunernes Landsfore-